

ترجمه و تنظیم:

شمس الملوك جلال منش*

نظر به اینکه دوران حاملگی در کلیه جوامع با فرهنگ‌های متفاوت سبب بروز علائم فیزیکی و روانی اجتماعی است لذا فاوست و یورک^۱ (۱۹۸۵) بمنظور پی بردن و تشریح انواع و چگونگی بروز اینگونه علائم فیزیکی و روانی اجتماعی در زنان باردار و همسرانشان در دوران اول بارداری و پس از زایمان مبادرت به یک مطالعه توصیفی کردند. هفتاد زوج (زن و شوهر) تحت بررسی قرار گرفتند تا نوع وقوع علائم جسمی و روانی آنان در زمان حاملگی و بعد از زایمان تعیین شود. ۲۳ زن در دوران اول حاملگی و ۲۴ نفر در ماههای آخر حاملگی و ۲۳ زن در دوران بعد از زایمان بسر می‌برند. در این بررسی زنان و همسرانشان پرسشنامه‌ای که حاوی ۲۰ نوع علائم جسمانی، و سه نوع علائم روانی را بانضمام ابزار افسردگی بک^۲ تکمیل کردند. پس از بررسی یافته‌ها معلوم شد زن‌ها و شوهرها در طول آبستنی و بعد از زایمان دچار بعضی علائم جسمی و روحی می‌شوند با این تفاوت که میزان و مشکلات زنان بیش از مردان

است زنانی که در اواخر حاملگی بودند، بیشترین و زنان فارغ از زایمان کمترین مشکلات جسمی را داشتند، علائم روانی زنان در هر سه گروه یکسان بود. مردان هر سه گروه از نظر علائم جسمانی و روانی تفاوت‌های قابل توجهی از خود نشان ندادند. با مروری بر مطالعات انجام شده، رایج‌ترین مسائل جسمانی که زنان در حین حاملگی با آن دست به گریبان هستند، مشکلات جزئی یا شکوه‌های عامه حامله‌ها نیست. این مشکلات در نتیجه تغییرات هورمونی و بزرگ شدن رحم پیش می‌آید. نمود مشکلات بصورت علائم معدی - روده‌ای مانند سوزش معدی^۳، تهوع، یبوست، هموروئید، بروز تغییراتی در تغذیه مانند علاقه و یا عدم آن برای بعضی غذاها، و یار، کم‌اشتهائی یا پرخوری، افزایش دفع ادرار، درد پشت، تنگی نفس، حساسیت بیشتر به بوها (عطریات)، التهابات پوستی و بالاخره خستگی^۴ مفرط است. خستگی مفرط در رأس مشکلات بعد از زایمان قرار دارد. گفته می‌شود این علائم بین تمام زنان

رواج دارد با این حال هیچ مطالعه علمی برای آنکه کثرت وقوع^۵ علائم مزبور تعیین شود انجام نگرفته است.

زنان در حاملگی و بعد از زایمان مشکلات روانی نیز دارند مانند تحولات روحی از سرخوشی شدید تا افسردگی‌های سخت. در یک تحقیق که از طریق مصاحبه بوسیله زجسی چک و ولکایند^۶ (۱۹۷۸) انجام شده بود، ۲۵ درصد از ۱۰۵ زن حامله علائم افسردگی داشتند که این افسردگی از حالات خفیف و زودگذر تا روان‌پریشی دامنه‌دار متغیر بودند.

ریدز (۱۹۸۳) در یک بررسی ملاحظه کرد که اضطراب فیزیکی از مسائل روانی حین بارداری و بعد از زایمان است. این زنان هرچه به زایمان نزدیک می‌شوند، اضطرابشان شدیدتر شده و بعد از زایمان نیز حالات روحی متغیر و نامساعدی داشتند. بعضی از مردان نیز در طول حاملگی همسرشان علائم جسمانی از خود بروز میدهند. ترتوان و کانلن (۱۹۶۵) نام این به اصطلاح "علائم سمپاتیک"^۷

در حین حاملگی و بعد از زایمان

چهارم حاملگی)، گروهی از زنان در ماه نهم حاملگی و شامل ۲۴ زوج

گزارش شده عبارتند از: اضطراب، افسردگی، بیقراری، بیخوابی، تحریک پذیری، عصبی بودن، بی ثباتی روحی، نگرانی در مورد سلامت جسمی، اختلالات در درک فضائی از بدن. مطالعات دیگر نشان میدهد که مردانی که مشکلات روانی دارند ممکن است مشکلاتشان با آبستنی همسرشان تشدید شود. بیشتر محققین براین باور هستند که علائم روانی مردها جزئی از "سندرم کواد" است.

تحقیقاتی که در باره پدیده‌های "کواد" صورت گرفته به علائم زنان نپرداخته است. تحقیق حاضر پیرامون نوع و فرکانس علائم جسمانی زن در طول حاملگی و بعد از زایمان است و به اطلاعات موجود درباره علائم روانی زنان و نیز علائم جسمانی و روانی شوهران آنان مطالبی اضافه می‌کنند. این بررسی به روش زیر انجام شده است:

هفتاد زوج تحت مطالعه، به سه گروه تقسیم شدند، گروهی مشتمل بر ۲۳ زوج که زنان در اواسط حاملگی خود بودند (ماه سوم تا

حاملگی "را سندرم کواد"^۱ گذاشته‌اند. (کواد اسم قبیله‌ای است که مردان آن به هنگام زایمان و عادت ماهانه همسرانشان خود نیز تظاهر به بیماری می‌کنند). محققین مزبور پی بردند که مردان انگلیسی در زمان حاملگی زنان خود علائمی بروز می‌دهند که در مواقع دیگر فاقد آن هستند. تعداد چنین مردانی بیش از آن بود که موضوع را یک تصادف تلقی کنند. علائم بقرار زیر است:

اختلالات معدی - روده‌ای، آماس^۱ شکمی، کمی یا زیادی اشتها، درد پشت، دندان درد، تحقیقی دیگر نشان میدهد که مردان آمریکائی نیز بسیاری از همین علائم را از خود بروز می‌دهند به اضافه خستگی، بد خوابی، جوشهای پوستی، سنکوپ، اضافه وزن، گرفتگی عضله پا، (کرانلی^۱)، (۱۹۸۳). محققین دیگر گزارش داده‌اند که در فرهنگ‌های دیگر نیز مردها این قبیل علائم را از خود نشان میدهند. تحقیقات نشان میدهد که بعضی از مردان در زمان حاملگی همسر خود علائم روانی نیز از خود بروز میدهند. علائمی که تاکنون

بودند و بالاخره گروه سوم بعد از زایمان (هفته ششم) شامل ۲۴ زوج و همگی سفیدپوست که میانگین سنی برای زنان ۲۷/۵ سال (از ۲۲ سال تا ۳۸ سال) و میانگین سنی مردها ۲۸/۸ سال (از ۲۳ تا ۴۰ سال) بوده است و همگی دیپلم داشتند. ۸۰ درصد زنان و ۹۴ درصد مردها لیسانسیه یا بالاتر بودند ۶۴ زن اولین حاملگی و ۴ زن مابقی بیش از یک حاملگی داشتند. بین سه گروه از حیث تحصیلات، سن و موقعیت‌های دیگر تفاوت‌های آماری ویژه‌ای وجود نداشت.

لیست علائم = مشتمل بر ۱۳ مورد، ۲۰ مورد آن جسمانی و به قرار زیر است:

سوء هاضمه، حالت تهوع، استفراغ، زیاد شدن اشتها، کم شدن اشتها، یبار، یبوست، اسهال، تکرر ادرار، هموروئید، کمردرد، دندان درد یا درد لثه‌ها، اشکال تنفسی، حساسیت بیشتر به بو، التهابات پوستی، احساس گرما بیش از معمول، احساس ورم، فعالیت از مواقع عادی یا غیرفعالتر نسبت به مواقع عادی، احساس زشت بودن، احساس خستگی و خواب‌آلودگی، علائم روانی سه‌گانه شامل اضطراب، افسردگی و احساس سرخوشی بیش از مواقع عادی بود. از دو گروهی که دوره بارداری را می‌گذراندند خواسته شد هرکدام از علائمی را که از زمان شروع حاملگی احساس کرده‌اند مشخص کنند و از گروهی که در دوره بعد از زایمان بودند تقاضا شد علائمی را که پس از تولد نوزاد احساس کردند

مشخص کنند از کلیه گروه و نمونه خواسته شد مشخص کنند هریک از علائم از چه زمانی شروع شده و چه مدتی طول کشیده است.

ابزار افسردگی "بک" که به منظور تعیین میزان افسردگی همسران (شوهرها) در طول بارداری و پس از آن توسط آنها پر شده بود فهرستی است معتبر برای اندازه‌گیری و تعیین تظاهرات رفتار از حالت افسردگی که شامل ۲۱ مقوله مورد بررسی بقرار زیر می‌باشد: حالت روحی - بدبینی - احساس ناکامی - عدم رضایت - احساس گناهکاری - احساس تنبیه - خودبیزاری - خوداتهامی - میل به تنبیه خویش - میل به گریستن - زودرنجی - گوشه‌گیری - از دست دادن قدرت تصمیم‌گیری - اختلال تصور ذهنی از خویشتن^{۱۱} - منع کار^{۱۳} - اختلال خواب - خستگی‌پذیری - بی‌اشتهائی - لاغر شدن. اشتغال ذهنی در مورد بدن^{۱۳} (وسواس جسمانی) و بی‌میلی جنسی. در این تحقیق از گروه نمونه خواسته شده بود که هریک از افراد، پرسشنامه خود را جدا از همسر خود تکمیل و ارسال دارند.

نتایج بررسی:

علائمی که در زیر گزارش شده، در واقع علائمی هستند که بیشترین و بالاترین وقوع را داشته‌اند علائم جسمانی زنانی که در اوائل حاملگی خود بوده‌اند احساس خستگی (۹۱ درصد)، فعالیت کمتر (۷۸ درصد)، احساس پف‌آلودگی (۷۸ درصد)، اشتهای بیشتر (۷۴ درصد)، حساسیت به بو (۷۰ درصد)، تهوع و

استفراغ (۶۵ درصد)، علائم روانی نظیر احساس اضطراب (۵۲ درصد)، احساس افسردگی (۴۲ درصد). اکثریت زنان مزبور اشاره کرده بودند که این علائم در اولین ماه حاملگی شروع و در طول سه ماهه اول ادامه داشته است.

علائم جسمانی زنانی که در اواخر حاملگی بودند: تکرر ادرار (۱۰۰ درصد)، احساس خستگی (۱۰۰ درصد)، سوء‌هاضمه (۷۹ درصد)، کمردرد (۷۵ درصد)، فعالیت کمتر (۷۵ درصد)، احساس ناخوشایند نسبت به وضع خود (۷۵ درصد)، تهوع و استفراغ (۷۱ درصد)، اشتهای بیشتر (۷۱ درصد)، حساسیت به بو (۶۷ درصد)، اشکال تنفسی (۶۷ درصد) و بیشترین علائم روانی این زنان احساس اضطراب (۷۱ درصد) بوده است.

علائم در اولین ماه حاملگی شروع و در طول نه ماه ادامه داشته است. علائم جسمانی زنانی که در دوره بعد از زایمان بسر می‌برند: احساس خستگی (۶۵ درصد)، یبوست (۴۳ درصد)، بوده است. علائم روانی: احساس نگرانی (۶۱ درصد)، احساس افسردگی (۴۳ درصد)، که علائم از هفته اول بعد از زایمان شروع شده و در زمان تکمیل پرسشنامه هنوز ادامه داشته است. علائم فیزیکی مردانی که زنانشان در اوان آبستنی بودند: اشتهای بیشتر (۳۰ درصد) و علائم روانی: احساس سرخوشی بیشتر (۴۳ درصد)، علائم از ماه اول حاملگی زن شروع و در طول سه ماهه اول

- 1 - Fawcett & York
- 2 - Beck Depression Inventory
- 3 - Heartburn
- 4 - Fatigue
- 5 - Frequency
- 6 - Zojichk & Wolkind
- 7 - Sympathetic Symptoms of pregnancy
- 8 - Couvade-Syndrome
- 9 - abdominal-bloating
- 10 - Cranley
- 11 - Body Image
- 12 - Work inhibition
- 13 - Somatic Preoccupation
- 14 - Ballinger
- 15 - Pill
- 16 - Tad
- 17 - Colman & Colman
- 18 - Trethowan & Colman
- 19 - may
- 20 - Brown

* پرستار ماما و فوق‌لیسانس آموزش پرستاری
 ** ویراستاری اول: شهلا پرسا، مکتاج مشک بید ویراستاری نهایی، تلخیص: فرخنده مهری، اختر ابراهیمی

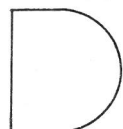
(۱۹۸۲)، پیل^{۱۵} (۱۹۸۶) و تاد^{۱۶} (۱۹۶۴) علائم اضطراب و افسردگی با پیشرفت آبستنی شدت یافته و اندکی بعد از زایمان به مقدار زیادی تخفیف می‌یابد. از طرف دیگر در این بررسی ۲۶ درصد افسردگی در زنان پس از زایمان وجود داشته که درصد آن بیش از گزارشهای دیگر محققان بوده است. رویهمرفته مردان، بسیار کمتر از زنان دچار علائم روانی میشوند. روشن نیست به چه دلیل مردان دچار مشکل میشوند؟ به نظر کلمن^{۱۷} و کلمن (۱۹۷۱) و تریوان^{۱۸} و کلمن (۱۹۶۵) علائم مزبور نمایشگر همانندسازی مرد با همسر باردارش و همدلی با وی می‌باشد. می^{۱۹} (۱۹۸۰) پی برد مردانی که از لحاظ عاطفی در حاملگی همسر خود درگیر شده‌اند بیش از بقیه دچار مشکل بوده‌اند. محقق دیگری بنام براون^{۲۰} (۱۹۸۳) به این نتیجه رسیده که حمایت اجتماعی مرد از زن سبب بروز علائم میشود. بعضی دیگر این موضوع را ناشی از حسادت مرد نسبت به حاملگی زن و خصومت سرکوفته او به همسر حامله خود و کودک تازه تولد یافته میدانند. باید اشاره کرد که تبیین‌های فوق همگی براساس "سندرم کواد" بنا شده است.

ادامه داشته است. علائم جسمانی مردان گروه دوم: میل به غذاهای خاص (۱۳ درصد) بود. علائم روانی: احساس سرخوشی بیشتر، علائم در سه ماهه اول شروع و تا پایان حاملگی ادامه داشته است. علائم فیزیکی مردان آخرین گروه بعد از زایمان: احساس خستگی (۲۲ درصد) و فعالیت کمتر (۱۳ درصد) بود. علائم روانی: احساس اضطراب (۲۶ درصد) و احساس سرخوشی بیشتر (۲۲ درصد) بود. علائم در اولین هفته تولد نوزاد شروع و تا هفته ششم (زمان این بررسی) ادامه داشته است.

بحث

بررسی حاضر نشان داد که زن و شوهر هر دو بعضی از علائم جسمانی و روانی را در زمان حاملگی زن، و بعد از زایمان از خود بروز میدهند. اطلاعات حاصله حاکی از آن است که اکثریت زنان چندین مسئله را با هم داشته‌اند و بیشترین علائم در اوان حاملگی شروع و تا زمان زایمان ادامه داشته و چندتایی نیز پس از زایمان پدیدار شده است. رویهمرفته یافته‌های این تحقیقات با دیگر تحقیقات مطابقت دارد.

طبق تحقیقات بالینجر^{۱۴}

Fawcett, Gacouline. York, Ruth. "Spouses Physical and Psychological Symptoms During Pregnancy and the Postpartum". **Nursing Research**. May/june, 1986, Vol 35, No.3. PP: 144-147 .

منبع

Physical and emotional signs of female and their spouses during pregnancy and the post partum

Translation and summarization by: Jalalmanesh shamsolmoluk¹

1. MSN in Nursing Education

Extract: Whereas pregnancy period in all societies with different cultures cause to physical and emotional and social signs, so Fawcett& York (1985), aim to understand and explain types and how of this physical, emotional and social signs in female and their spouses during primary pregnancy periods and post partum conducted a descriptive study.

70 couples for occurrence type determination of physical, emotional and social signs during primary pregnancy periods and postpartum placed under assessment. 23 female during primary pregnancy periods and 24 female pregnancy last months and 23 post partum's female placed under assessment. In this survey females and their spouses fill a questionnaire with 20 types of physical, emotional and social signs as well as the Beck depression scale.

Key words: pregnancy, postpartum, physical signs, psychological signs